

Polska

Formy prowadzenia działalności
gospodarczej i zasady rejestracji
firm

2015-12-23 08:24:15

Formy prowadzenia działalności gospodarczej i zasady rejestracji firm

1. Strategia wejścia na rynek

Ze względu na bariery biurokratyczne oraz uwarunkowania prawne i językowe rynek turecki uchodzi wprawdzie za trudny i wymagający niemniej jednak w ślad za ambicjami Ankary co do przyciągania inwestorów zagranicznych oraz przejmowaniem przez Anatolię regulacji biznesowych i standardów UE w ramach procesu akcesyjnego warunki sprzedaży i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Turcji ulegają stopniowej poprawie. Potwierdzają to oceny międzynarodowej konkurencyjności Turcji formułowane przez renomowane ośrodki analityczne, w tym Bank Światowy w jego rankingu Doing Business, jak i przyspieszony napływ inwestycji zagranicznych.

Przy analizie możliwości ekspansji handlowej w Anadolii pod rozwagę kwalifikuje się szereg metod wejścia na jej rynek, w szczególności sprzedaż przez pośredników, zawiązanie przedsiębiorstwa oraz utworzenie oddziału lub przedstawicielstwa:

2. Sprzedaż przez pośredników

Preferowanymi formami wejścia na rynek dla firm małych i średnich jest sprzedaż poprzez wyspecjalizowanego lokalnego przedstawiciela lub dystrybutora dysponującego siecią dilerów i punktów obsługi posprzedażnej. Generalnie zaleca się zawieranie umów na wyłączność z zasięgiem na cały kraj oraz rynki trzecie w regionie, niemniej jednak przed podpisaniem umowy agencyjnej niezbędna jest dokładna weryfikacja zarówno reputacji przedstawiciela/dystrybutora, jak i możliwych do wystąpienia po jego stronie konfliktów interesów. Do dobrego stylu współpracy należy utrzymywanie bezpośredniego kontaktu zagranicznego przedsiębiorcy z klientami, np. poprzez okresowe spotkania, co jest ważnym narzędziem marketingowym w warunkach tureckich. Z podobnych względów istotną rolę w kształtowaniu współpracy odgrywa dbałość o związek przedstawiciela/dystrybutora z zagranicznym przedsiębiorcą, np. poprzez zapraszanie go na doroczne spotkania sił sprzedaży w siedzibie zagranicznego przedsiębiorcy.

Współpraca z pośrednikami wymaga rozważenia, nawet jeśli przedsiębiorstwo zagraniczne utworzy oddział na tutejszym rynku- pod kątem ograniczenia kosztów utrzymywania własnych sił sprzedaży. Takie rozwiązanie jest praktykowane najczęściej w specyficznych branżach, jak IT, produkty chemiczne, sprzęt medyczny.

3. Franszyza

Franszyza staje się coraz popularniejszą metodą sprzedaży na rynku tureckim, koncentrując się wprawdzie na branży fast food'u i odzieżowej, ale też stopniowo obejmując inne kategorie ekonomiczne, jak wyroby i usługi motoryzacyjne, usługi biznesowe, usługi opieki nad dziećmi (zwłaszcza jeśli uwzględnić wysoki przyrost naturalny), usługi z zakresu ICT, produkty edukacyjne, salony piękności, hotele, obsługę nieruchomości.

Transakcje fransyzowe korzystają z wyłączenia blokowego spod reguł swobodnej konkurencji (rozporządzenie ws.wyłączenia blokowego nr 1998 z grudnia 1998 r.), wzorowanego na regulacjach unijnych. Warto odnotować, iż od szergu lat w grudniu Stambule we współpracy z Tureckim Stowarzyszeniem Fransyzowym organizowane są targi fransyzowe, oferujące przedsiębiorcom zagranicznym możliwość nawiązania kooperacji z dilerami fransyzowymi w Turcji i jej regionie.

Potencjał rozwojowy współpracy fransyzowej na rynku tureckim obejmuje następujące dziedziny:

restauracje fast food'u, naukę języków obcych, zwłaszcza dla sektora turystyki, szkolenia w obsłudze PC, opiekę nad małymi dziećmi, usługi zaopatrzenia, usługi zdrowotne, ośrodki sportu i rekreacji, obsługę nieruchomości i hotele.

Przydatne linki:

- Tureckie Stowarzyszenie Franszuzowe (Ulusal Franchising Dernegi-UFRAD) - <http://www.ufrad.org.tr/>
- Targi franszuzowe w Stambule (Franchising and Brand Dealership Trade Fair) - <http://bayimolurmusun.com.tr/fuartanitim/1>

4. Joint venture

Z uwagi na względnie dobrze wykwalifikowaną i tanią siłę roboczą oraz uwarunkowania celne (unia celna z UE) Turcja wykorzystywana jest jako baza produkcyjna przedsiębiorstw zagranicznych zarówno pod kątem penetracji rynku lokalnego jak i eksportu na rynki trzecie, w tym krajów arabskich i WNP.

5. Zawiązywanie podmiotów gospodarczych w Turcji

Podstawowym aktem odnoszącym się do zagranicznych podmiotów w Turcji jest ustawa nr 4875 z dnia 5 czerwca 2003 r. w sprawie bezpośrednich inwestycji zagranicznych, przyjęta w celu ożywienia historycznie niskich napływów kapitału zagranicznego do Turcji poprzez dostosowanie tureckich przepisów do norm OECD i WTO.

- Tekst ustawy w j. angielskim na stronie Podsekretariatu ds. Skarbu przy Premierze Republiki Tureckiej: <http://www.invest.gov.tr/en-US/infocenter/publications/Documents/FDI%20Law%20in%20Turkey.pdf>

Ustawa ma charakter deklaracyjny, wprowadza definicję inwestora zagranicznego wzorowaną na rekomendacjach OECD, a także ogólną gwarancję traktowania narodowego oraz ochronę praw inwestora, w tym w odniesieniu do transferu zysków i dywidend, arbitrażu, zatrudnienia cudzoziemców. Ustanawia ponadto w ograniczonym zakresie prawo nabycia nieruchomości^[1]. Ustawa zniósła system pozwoleń i ograniczeń w podejmowaniu działalności gospodarczej przez cudzoziemców, zachowując jednakże szereg formalnych barier w ich dostępie do sektora RTV (20%-limit udziału inwestora zagranicznego), lotnictwa, transportu morskiego, administracji portów oraz telekomunikacji (49%- ograniczenie udziału inwestora zagranicznego).

Szczegółowe procedury i wykazy dokumentów dotyczących zawiązywania spółek w Turcji zawierają publikacje dostępne na stronie Podsekretariatu ds. Skarbu przy Premierze Republiki Tureckiej: <http://www.hazine.gov.tr/>, w szczególności:

- Komunikat Podsekretariatu ds. Skarbu z 21 lipca 2003 r. ws. statutów i zmiany statutów spółek akcyjnych oraz spółek z o.o.: <http://www.hazine.gov.tr/english/ybs/Communique%20on%20Establishing%20a%20Company%20in%20Turkey.pdf>
- informacja nt. trybu i dokumentów wymaganych przy zakładaniu przedsiębiorstwa (wraz z linkami do formularzy): <http://www.treasury.gov.tr/en-US/Pages/Business-Angel-Scheme>

Zgodnie z art. 5 ww. komunikatu Podsekretariatu ds. Skarbu ws. statutów i zmiany statutów spółek akcyjnych oraz spółek z o.o. pozwolenia na działalność w dalszym ciągu wydawane są przez Departament Handlu Wewnętrznego Ministerstwa Przemysłu i Handlu (<http://www.sanayi.gov.tr/>) bankom, prywatnym instytucjom finansowym, towarzystwom ubezpieczeniowym, firmom leasingu finansowego, firmom faktoringowym, holdingom, biuram wymiany walut, przedsiębiorstwom zarządzającym składami państwowymi, przedsiębiorstwom państwowym operującym na rynkach kapitałowych oraz firmom zarządzającym strefami wolnocłowymi.

6. Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej

Wśród form prawnych prowadzenia działalności gospodarczej przewidzianych w tureckim Kodeksie Handlowym

przedsiębiorstwo zagraniczne dysponuje wyborem między 5 kategoriami podmiotów różniącymi się zakresem odpowiedzialności udziałowców i charakterem prawnym działalności. Są to:

- spółki partnerskie- komandytowa (złożona z osób fizycznych i/lub prawnych) oraz kolektywna (złożona z osób fizycznych) dla działalności o charakterze handlowym. Obydwie nie wymagają minimalnego kapitału założycielskiego
- spółki akcyjne (Anonim Şirketi- A.Ş., Société Anonyme) -z minimalnym wymaganym kapitałem zakładowym wynoszącym 50.000 TL (ok 33.000 USD) i co najmniej 5 udziałowcami (osoby prawne lub fizyczne), których ryzyko ograniczone jest do wartości objętych akcji spółki. Forma spółki akcyjnej jest adresowana głównie do dużych przedsiębiorców, umożliwiając im przyciągnięcie większej liczby akcjonariuszy, zarówno rezydentów jak i nierezydentów. Ponadto odrębne przepisy narzucają formę S.A. w sektorze bankowości i ubezpieczeń, reasekuracji, funduszy inwestujących w papiery wartościowe, nieruchomości oraz o charakterze venture capital, a ponadto w odniesieniu do instytucji pośrednictwa finansowego (domy brokerskie) oraz leasingu finansowego, factoringu i finansowania konsumenckiego.
- spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (Limited Şirketi- LTD Sti) z minimalnym wymaganym kapitałem zakładowym w wysokości 5.000 TL (ok. 3.300 USD) i liczbą udziałowców od 2-50 (osoby prawne lub fizyczne), którzy ponoszą ryzyko do wartości wniesionych do spółki wkładów. Forma spółki z o.o. jest adekwatniejsza przy tworzeniu podmiotów zorientowanych na sprzedaż i dystrybucję.
- oddziały przedsiębiorcy zagranicznego, które traktowane są w wymiarze prawnym jako jego integralna część bez samodzielnej osobowości prawnej
- przedstawicielstwa, których przedmiot działalności na mocy ustawy o bezpośrednich inwestycjach zagranicznych zawężony jest do analiz rynkowych i studiów wykonalności na rzecz macierzystych przedsiębiorców, bez prawa podejmowania przedsięwzięć o charakterze komercyjnym.

Ponadto przepisy tureckiego Kodeksu Cywilnego umożliwiają założenie spółki cywilnej. Podkreślenia wymaga, iż nowy Kodeks Handlowy, przyjęty przez parlament 13 stycznia 2011 r., z mocą obowiązującą od lipca 2012 r., dopuszcza możliwość powołania spółki akcyjnej i spółki z o.o. z jednym akcjonariuszem.

7. Rejestracja podmiotów gospodarczych

Mechanizm tworzenia obligatoryjnych rejestrów tureckich podmiotów gospodarczych we właściwych terytorialnie izbach handlowych lub przemysłowych uregulowany jest przepisami Kodeksu Handlowego (ustawa nr 6762 z dnia 26 czerwca 1956 r. promulgowana w tureckim Dz. Urz. Nr 9353 z dnia 9 lipca 1956 r., z późn. zm.) oraz w szczególności ustawy o Tureckiej Unii Izb i Giełd Towarowych- TOBB (ustawa nr 5174 z dnia 18 maja 2004 r.- turecki Dz. Urz. Nr 25479 z dnia 1 czerwca 2004 r.).

W ramach działalności statutowej, rejestry przedsiębiorców udostępniają podstawowe dane o statusie firmy i jej umowie założycielskiej wraz ze zmianami, a ponadto- sposobie reprezentacji oraz osobach upoważnionych do podejmowania zobowiązań w imieniu przedsiębiorcy a także ew. komunikaty o decyzjach sądowych co do procedur upadłościowych i egzekucji roszczeń. Informacje te są powszechnie dostępne.

W prowadzonych pracach nad dostosowaniem przepisów tureckich do unijnego *acquis* w zakresie prawa przedsiębiorców przygotowany jest nowy Kodeks Handlowy i jednocześnie założenia zarówno rejestracji przedsiębiorców online jak i udostępnienia w tym trybie informacji rejestrowych.

8. Etapy zakładania spółek akcyjnych i z o.o.

8.1. Rejestracja spółek

Zasadnicze czynności zmierzające do utworzenia spółki z o. o. i spółki akcyjnej w Turcji, które można zrealizować w ciągu 1 dnia, sprowadzają się do złożenia wniosku w rejestrze handlowym właściwej terytorialnie izby

handlowej oraz ogłoszenia rejestracji spółki w Dzienniku Rejestru Handlowego (Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi- <http://www.ticaret.sicil.gov.tr/english/index.php>) publikowanym przez Turecką Unię Izb i Giełd Towarowych w Ankarze (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, TOBB, <http://www.tobb.org.tr/>).

8.2. Dokumenty wymagane przy rejestracji

Podstawowymi dokumentami niezbędnymi dla rejestracji przedsiębiorstwa są:

- statut (akt założycielski) spółki- sporządzony zgodnie z wymogami art. 279 (dla S.A) oraz 506 i 511 (dla sp. z o.o.) Kodeksu handlowego w formie aktu notarialnego i uwierzytelnione notarialnie wzory podpisów osób upoważnionych do reprezentowania spółki. W odniesieniu do treści statutu należy odnotować, iż Kodeks handlowy nakłada przepisem art. 45 obowiązek stosowania nazw handlowych w j. tureckim. Obecność wyrazów obcych w nazwie handlowej jest dopuszczalna pod warunkiem, że nie naruszają one prawa, dóbr kulturowych lub historycznych, względnie gdy nazwa lub marka handlowa, której promocja stanowi przedmiot działalności spółki, funkcjonuje w j. obcym, albo gdy udziałowcem/ami spółki są cudzoziemcy. Przedmiot działalności spółki powinien być zdefiniowany w sposób zawężający, co najmniej na poziomie sektorowym. Klauzula kapitałowa statutu powinna stypulować, iż kapitał zakładowy zostanie wniesiony w ¼ z momentem założenia względnie w okresie 3 miesięcy od daty założenia spółki, a pozostała część zostanie pokryta najpóźniej w okresie 3 lat, chyba że odrębne regulacje nakładają obowiązek pełnej lub wyższej niż ¼ wpłaty kapitału zakładowego w momencie zawiązywania spółki. Wniesienie kapitału w postaci mienia ruchomego lub nieruchomego względnie wartości niematerialnych i prawnych (rejstry handlowe, okrętowe, własności intelektualnej) winno być dokonane w okresie 3 miesięcy od daty utworzenia spółki. Kodeks handlowy wprowadza ponadto wymóg, wg którego na zasadach określonych w statucie głównymi władzami spółki akcyjnej są zgromadzenie ogólne akcjonariuszy, zarząd oraz rada nadzorcza, natomiast w odniesieniu do spółki z o.o.- zgromadzenie wspólników, rada nadzorcza oraz zarząd
  - oświadczenie co do prawdziwości przedstawianych danych zgodnie z wymogami rozporządzenia ws. rejestru handlowego
  - bankowe poświadczenie jednego z banków państwowych (np. Ziraat Bankası , <http://www.ziraatbank.com.tr/>) o utworzeniu depozytu w wysokości 0,1% kapitału założycielskiego spółki na rachunku Funduszu Konsumentckiego w Tureckim Banku Centralnym (<http://www.tcmb.gov.tr/>)
  - bankowe poświadczenie wpłaty kapitału zakładowego lub jego części
  - w przypadku spółki akcyjnej- zezwolenie (w oryginale) wydane przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu na działalność w branżach określonych w ww. art. 5 komunikatu ws. ws. statutów i zmiany statutów spółek akcyjnych oraz spółek z o.o.
  - uwierzytelnione kopie dowodów osobistych (obywatele tureccy) lub paszportów (cudzoziemcy) osób fizycznych zakładających spółkę oraz dokumenty potwierdzające ich miejsce zamieszkania
  - kopia umowy wynajmu lub własności nieruchomości w Turcji
  - w przypadku osób prawnych- apostille dot. zarejestrowanej w KRS działalności gospodarczej w Polsce zgodnie z postanowieniami Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961r. (opublikowana w Dz. U. Nr. 112 z dn. 24 czerwca 2005 poz. 938, dostępna w j. angielskim pod adresem (http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.text&cid=41), ustanowionej pod egidą Haskiej Konferencji ws. Międzynarodowego Prawa Prywatnego. Objasnienia w zakresie stosowania konwencji, której stroną Polska jest od 14 sierpnia 2005 r., zawarte są na portalu Ministerstwa Spraw Zagranicznych: http://www.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/apostille/.
- . Właściwym do wydawania apostille urzędem w stosunku do polskich dokumentów jest Ministerstwo

Spraw Zagranicznych (adres: MSZ Dział Legalizacji, Al. Szucha 21, 00-580 Warszawa tel: 22 523-9463 lub 22 523-9128). W przypadku dokumentów tureckich są to gubernatorzy (vali) oraz departamenty legislacyjne w sądach prowincjonalnych. Konwencja znosi wymóg legalizacji określonych w jej art. 1 dokumentów urzędowych, którymi w rozumieniu Konwencji są: dokumenty pochodzące od organu lub urzędnika sądowego, włączając dokumenty pochodzące od prokuratora, sekretarza sądowego lub urzędnika dokonującego doręczeń (huissier de justice); dokumenty administracyjne; akty notarialne; urzędowe zaświadczenia umieszczane na dokumentach podpisanych przez osoby działające w charakterze prywatnym, takie jak urzędowe zaświadczenia stwierdzające zarejestrowanie dokumentu lub fakt jego istnienia w określonej dacie oraz urzędowe i notarialne poświadczenia podpisów. Konwencja nie ma zastosowania do: dokumentów sporządzonych przez przedstawicieli dyplomatycznych lub urzędników konsularnych; dokumentów administracyjnych dotyczących bezpośrednio transakcji handlowych lub operacji celnych. W miejsce legalizacji Konwencja wprowadza jedynie obowiązek opatrzenia dokumentów, o których mowa w art. 1 Konwencji specjalnym poświadczeniem- apostille. Jednakże i ten obowiązek jest zniesiony, jeżeli "(...) ustawa, inne przepisy prawne lub praktyka obowiązująca w Państwie, w którym dokument jest przedłożony, lub umowa między dwoma lub większą liczbą Umawiających się Państw, zniosły lub uprościły legalizację lub zwolniły taki dokument z legalizacji" (art. 3 akapit drugi Konwencji). Za taką umowę można uznać umowę między PRL a Republiką Turcji o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych podpisaną 12 kwietnia 1988 r. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19920030014>), a w szczególności jej art. 13. ("Art. 13.1. Dokumenty oraz ich odpisy lub dokonane z nich wyciągi, sporządzone, wydane lub uwierzytelnione na terytorium jednej z Umawiających się Stron przez właściwy organ i opatrzone pieczęcią urzędową, nie wymagają legalizacji dla swej ważności na terytorium drugiej Strony. 2. Dokumenty urzędowe sporządzone na terytorium jednej z Umawiających się Stron mają na terytorium drugiej Umawiającej się Strony moc dowodową dokumentów urzędowych.")

8.3. Rozpoczęcie działalności

Najistotniejsze formalności do wykonania po rejestracji przedsiębiorstwa obejmują:

- notarialne uwierzytelnienie ksiąg statutowych i dokumentów handlowych z dniem rejestracji spółki
- rejestrację we właściwym terytorialnie urzędzie skarbowym, regionalnym zakładzie ubezpieczeń społecznych (<http://www.ssk.gov.tr/wps/portal>), oddziałach inspekcji pracy, inspekcji ubezpieczeń społecznych (por. strona Ministerstwa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych - <http://www.csqb.gov.tr/csqbPortal/csqb.portal>) oraz ew. innych specyficznych urzędach centralnych lub gminnych w zależności od przedmiotu działalności.

8.4. Koszty rejestracji spółek

Koszty rejestracji spółek z minimalnym kapitałem zakładowym wynoszą ok. 1.500 USD dla spółki z o.o. i 2.000 USD dla spółki akcyjnej, w tym koszt notariusza rzędu 400 USD

9. Utworzenie oddziału

Przedsiębiorcy zagraniczni o kapitale zakładowym podzielonym na akcje mogą tworzyć w Turcji oddziały po uzyskaniu zezwolenia wydawanego przez Departament Handlu Wewnętrznego Ministerstwa Przemysłu i Handlu (<http://www.sanayi.gov.tr/>).

9.1. Uzyskanie zezwolenia

W celu uzyskania zezwolenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu należy- po wyznaczeniu upoważnionego przedstawiciela przedsiębiorstwa zagranicznego zamieszkałego w Turcji- wykonać następujące kroki:

- złożyć wniosek opieczętowany przez macierzystą firmę lub podpisany przez upoważnionego

przedstawiciela, zawierający obok nazwy przedsiębiorstwa dane o jego kapitale zakładowym, sektorze aktywności oraz oświadczenie o przestrzeganiu przez upoważnionego przedstawiciela prawa tureckiego

- załączyć niezbędne dokumenty, w tym:

- poświadczenie decyzji ws. utworzenia oddziału podjętej przez uprawnione organy przedsiębiorcy macierzystego
- statut
- dokument potwierdzający miejsce i datę założenia przedsiębiorcy macierzystego, a także jego aktualny status aktywności oraz identyfikujący prawo państwa, w oparciu o które zostało ono powołane
- pełnomocnictwa przedstawiciela przedsiębiorcy w Turcji, wraz z wyszczególnieniem ich zakresu i trybu delegacji pełnomocnictwa dla innych osób.

Powyższe dokumenty należy złożyć w oryginale wraz z tłumaczeniem na j. turecki i apostille zgodnie z postanowieniami Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych (http://www.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/apostille/).

9.2. Rejestracja oddziału

Po uzyskaniu zezwolenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu dalsza procedura sprowadza się do złożenia wniosku o utworzenie oddziału we właściwej terytorialnie izbie handlowej. Wymagane dokumenty to w szczególności:

- pełnomocnictwo ustanawiające przedstawiciela przedsiębiorcy zagranicznego w Turcji
- zezwolenie i specjalny dokument zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu (Muzeyyel Beyanname ve ilani)
- poświadczona notarialnie kopia dowodu osobistego lub paszportu upoważnionego przedstawiciela (w zależności od tego czy jest obywatelem tureckim czy cudzoziemcem)
- oświadczenie co do prawdziwości złożonych danych
- wypełniony formularz rejestracyjny lokalnej izby handlowej (Oda Kayit Beyannamelesi).

9.3. Koszty rejestracji oddziału

Procedury związane z powołaniem oddziału implikują koszty rzędu 1.000 USD.

10. Utworzenie przedstawicielstwa

Ustanowienie przedstawicielstwa następuje w oparciu o wniosek wpisowy do rejestru prowadzonego przez Podsekretariat ds. Skarbu (<http://www.hazine.gov.tr/>). Wnioski związane z działalnością w sektorach objętych specjalną legislacją, jak rynki finansowe lub ubezpieczenia, wymagają aprobaty ze strony instytucji nadzorczych i regulacyjnych.

10.1. Dokumenty wymagane przy rejestracji

Dokumenty, jakie należy złożyć w Departamencie Inwestycji Zagranicznych Podsekretariatu ds. Skarbu to w szczególności:

- kopia certyfikatu prowadzonej działalności gospodarczej przez macierzysty podmiot, poświadczona zgodnie z postanowieniami Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych

- raport operacyjny lub bilans i oświadczenie o dochodach macierzystego przedsiębiorcy
- oryginał upoważnienia wydanego na nazwisko osoby wyznaczonej do kierowania działalnością przedstawicielstwa
- oryginał pełnomocnictwa dla innej osoby wykonywującej transakcje na rzecz przedstawicielstwa.

10.2. Podjęcie działalności

Po otrzymaniu zezwolenia ze strony Departamentu Inwestycji Zagranicznych Podsekretariatu ds. Skarbu, przedstawicielstwo powinno zgłosić działalność w lokalnym urzędzie skarbowym a kopię tej rejestracji w urzędzie skarbowym przesłać w ciągu 1 miesiąca do Departamentu Inwestycji Zagranicznych Podsekretariatu ds. Skarbu. Corocznie, najpóźniej do końca maja biura zobowiązane są poinformować Departament Inwestycji Zagranicznych Podsekretariatu ds. Skarbu o swojej działalności za miniony rok, w tym o kosztach płacowych i reprezentacyjnych, oraz przedstawić dokumenty zaświadczające pokrycie tych wydatków transferami pieniężnymi z firmy macierzystej.

Zezwolenia wydawane są na 3 lata. Ich przedłużenie dokonywane jest w oparciu o ocenę dotychczasowej działalności i jej perspektywicznych założeń.

Dodatkowe informacje szczegółowe można uzyskać w Departamencie Inwestycji Zagranicznych Podsekretariatu ds. Skarbu: investmentadvisoryservice@hazine.gov.tr.

10.3. Koszty rejestracji przedstawicielstwa

Procedury związane z utworzeniem przedstawicielstwa wiążą się z kosztami rzędu 1.000 USD.

11. Uwagi

Należy mieć na względzie, iż procedury i zestawy wymaganych dokumentów przy podejmowaniu działalności gospodarczej w Turcji ulegają zmianom w czasie w związku z dostosowaniem regulacji tureckich do wspólnotowego *acquis*.

Jak zasygnalizowano, do końca 2009 r. planowana jest w szczególności nowelizacja Kodeksu handlowego, która wg założeń wprowadzi szereg modyfikacji w zakresie zawiązywania spółek (w tym opcję utworzenia spółki przez jednego akcjonariusza, poszerzenie możliwości aportu wartości niematerialnych prawnych, jak nazwy domen internetowych, rezygnację z etapowego wnoszenia kapitału zakładowego, wykluczenie transakcji *ultra vires*).

Przy powoływaniu podmiotów w Turcji zaleca się angażowanie lokalnych kancelarii prawnych (np. <http://www.worldwide-tax.com/turkey/turlawyers.asp>) oraz specjalistów podatkowych (np. <http://www.worldwide-tax.com/turkey/turaccountants.asp>).

Inwestycje powyżej 1 mln USD mogą liczyć na przygotowanie pakietu zachęt inwestycyjnych, wsparcie informacyjne, proceduralne i doradcze, a także w kontaktach z władzami lokalnymi i zarządami specjalnych stref działalności gospodarczej ze strony tureckiej Agencji Wspierania i Promocji Inwestycji (Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı), z siedzibą w Ankarze i oddziałem w Stambule (<http://www.invest.gov.tr/>).

12. Przydatne linki

12.1. Informacja backgroundowa

Materiały backgroundowe o podejmowaniu inwestycji w Turcji dostępne są na stronie tureckiej Agencji Wspierania i Promocji Inwestycji: <http://www.invest.gov.tr/>. Informacje o zakładaniu podmiotów w Turcji i regulacjach w zakresie bezpośrednich inwestycji zagranicznych można uzyskać także w Podsekretariacie ds. Skarbu investmentadvisoryservice@hazine.gov.tr lub

<http://www.treasury.gov.tr/en-US/Pages/Investor-Relations-Office?nm=1280>.

12.2. Inne opracowania

- Opracowanie Deloitte. dot. dokumentów wymaganych przy zakładaniu przedsiębiorstw w Turcji ("Checklist: How to establish a company in Turkey")
<http://www2.deloitte.com/tr/en/pages/tax/articles/how-to-do-business-in-turkey.html>
- Raport Banku Światowego "Doing business in Turkey"
<http://www.doingbusiness.org/ExploreEconomies/?economyid=191>
- Komisja Europejska - strona o Turcji
http://ec.europa.eu/enlargement/candidate-countries/turkey/index_en.htm
- OECD- strona o Turcji <http://www.oecd.org/turkey/>
- IMF- strona o Turcji <http://www.imf.org/external/country/TUR/index.htm>
- HM Revenue&Customs- strona o systemie unijnej wymiany handlowej z Turcją
<https://www.gov.uk/government/publications/notice-812-european-community-preferences-trade-with-turkey/notice-812-european-community-preferences-trade-with-turkey>
- Katalogi firm tureckich <http://www.tradeturkey.com/> lub <http://www.businessinturkey.com/>

12.3. Izby handlowe

Na stronie Tureckiej Unii Izb i Giełd Towarowych dostępna jest pełna lista regionalnych izb handlowych (i handlowo-przemysłowych w przypadku mniejszych ośrodków miejskich)

<http://www.tobb.org.tr/Sayfalar/Eng/TicaretOdalari.php>

Do największych izb należą:	
Ankarska Izba Handlowa	http://www.atonet.org.tr/
Stambulaska Izba Handlowa	http://www.ito.org.tr/
Egejska Izba Handlowa w Izmirze	http://www.ebso.org.tr/
Izmirska Izba Handlowa	http://www.izto.org.tr/ .

[1] W marcu 2008 r. Trybunał Konstytucyjny zakwestionował część zapisów w tym względzie. Nowe zasady nabywania nieruchomości przez przedsiębiorców zagranicznych zaprezentowano w rozdziale Nabywanie nieruchomości przez cudzoziemców.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego